

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (prvi senat)

z dne 20. aprila 2016 *

„Predhodno odločanje — Uredba (ES) št. 44/2001 — Območje svobode, varnosti in pravice — Pojem ‚nezdružljivost sodnih odločb‘ — Tožbe, ki nimajo enakega predmeta in so vložene proti več toženim strankam s stalnim prebivališčem v več državah članicah — Pogoji za dogovor o pristojnosti — Klavzula o dogovoru o pristojnosti — Pojem ‚zadeve v zvezi s pogodbenimi razmerji‘ — Preveritev neobstoja veljavnega pogodbenega razmerja“

V zadevi C-366/13,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Corte suprema di cassazione (kasacijsko sodišče, Italija) z odločbo z dne 28. maja 2013, ki je prispela na Sodišče 1. julija 2013, v postopku

Profit Investment SIM SpA, v likvidaciji,

proti

Stefanu Ossiju,

Commerzbank Brand Dresdner Bank AG,

Andreu Mironeju,

Eugeniu Magliju,

Francescu Rediju,

Profit Holding SpA, v likvidaciji,

Redi & Partners Ltd,

Enricu Fioreju,

E3 SA,

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi A. Tizzano, podpredsednik Sodišča v funkciji predsednika senata, F. Biltgen, A. Borg Barthet, sodnika, M. Berger, sodnica, in S. Rodin (poročevalec), sodnik,

generalni pravobranilec: Y. Bot,

* Jezik postopka: italijanščina.

sodna tajnica: L. Carrasco Marco, administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 5. marca 2015,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Profit Investment SIM SpA, v likvidaciji, L. Gaspari, stečajni upravitelj, skupaj s P. Pototschnigom in F. De Simonejem, odvetnikoma,
- za Commerzbank Brand Dresdner Bank AG E. Castellani, G. Curtò in C. Gleske, odvetniki,
- za italijansko vlado G. Palmieri, agentka, skupaj z L. D'Asciem, avvocato dello Stato,
- za vlado Združenega kraljestva L. Christie, agent, skupaj z B. Kennellyjem, barrister,
- za Evropsko komisijo F. Moro, A.-M. Rouchaud-Joët in E. Traversa, agenti,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 23. aprila 2015

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Ta predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago Uredbe Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 4, str. 42).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med družbo Profit Investment SIM SpA, v likvidaciji (v nadaljevanju: Profit), na eni strani, in Stefanom Ossijem, družbo Commerzbank Brand Dresdner Bank AG (v nadaljevanju: Commerzbank), Andreom Mironejem, Eugeniem Maglijem, Francescom Redijem, družbo Profit Holding SpA, v likvidaciji, družbo Redi & Partners Ltd (v nadaljevanju: Redi), Enricom Fiorejem ter družbo E3 SA, na drugi strani.

Pravni okvir

- 3 V skladu s členom 68(1) Uredbe št. 44/2001, ki je začela veljati 1. marca 2002, ta uredba med vsemi državami članicami, z izjemo Kraljevine Danske, nadomešča Konvencijo z dne 27. septembra 1968 o pristojnosti in izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL 1972, L 299, str. 32).
- 4 V skladu z njeno uvodno izjavo 2 je za dobro delovanje notranjega trga cilj Uredbe št. 44/2001:
„[...] poenotenje kolizijskih pravil glede pristojnosti v civilnih in gospodarskih zadevah ter [...] poenostavitev formalnosti, s ciljem hitrega in enostavnega priznanja ter izvršitve sodnih odločb držav članic, ki jih zavezuje ta uredba“.

- 5 V uvodnih izjavah 11 in 12 Uredbe št. 44/2001 je navedeno razmerje med različnimi pravili o pristojnosti in njihovimi normativnimi cilji, pojasnjeno na naslednji način:

„(11) Pravila o pristojnosti morajo biti čimbolj predvidljiva in morajo temeljiti na načelu, da se pristojnost praviloma določa po stalnem prebivališču toženca, pri čemer mora taka pristojnost vedno obstajati, razen v nekaterih točno opredeljenih primerih, v katerih je zaradi predmeta pravde ali avtonomije strank upravičena druga navezna okoliščina. [...]

(12) Poleg stalnega prebivališča toženca mora obstajati tudi alternativna podlaga pristojnosti, ki temelji na tesni povezavi med sodiščem in sporom, ali ki je v interesu ustreznosti sodnega varstva.“

- 6 Člen 2(1) Uredbe št. 44/2001, ki spada v poglavje II, oddelek 1, naslovljen „Splošne določbe“, določa:

„Ob upoštevanju določb te uredbe so osebe s stalnim prebivališčem v državi članici ne glede na njihovo državljanstvo tožene pred sodišči te države članice.“

- 7 Člen 5, točka 1, Uredbe št. 44/2001, ki je v poglavju II, oddelek 2, naslovljen „Posebna pristojnost“, določa:

„Oseba s stalnim prebivališčem v državi članici je lahko tožena v drugi državi članici:

1. (a) v zadevah v zvezi s pogodbenimi razmerji pred sodiščem v kraju izpolnitve zadevne obveznosti;
- (b) za namene te določbe in razen, če ni drugače dogovorjeno, je kraj izpolnitve zadevne obveznosti:

— v primeru prodaje blaga kraj v državi članici, kamor je bilo v skladu s pogodbo blago dostavljeno ali bi moralo biti dostavljeno,

— v primeru opravljanja storitev kraj v državi članici, kjer so bile v skladu s pogodbo storitve opravljene ali bi morale biti opravljene;

- (c) če se ne uporabi pododstavek (b), potem se uporabi pododstavek (a);

[...]“

- 8 Člen 6, točka 1, Uredbe št. 44/2001, ki je prav tako v poglavju II, oddelek 2, določa:

„Oseba s stalnim prebivališčem v državi članici je lahko tožena tudi:

1. če je ena od več toženih oseb, tudi pred sodiščem kraja, kjer ima ena od njih stalno prebivališče, če so tožbeni zahtevki med seboj tako tesno povezani, da jih je smotrno obravnavati in o njih odločati skupaj, da bi se s tem izognili tveganju nezdružljivosti sodnih odločb, ki bi lahko bile posledica ločenih postopkov;

[...]“

- 9 Člen 23(1) Uredbe št. 44/2001, ki je v poglavju II, oddelek 7, naslovljen „Dogovor o pristojnosti“, določa:

„1. Če so se stranke, od katerih ima vsaj ena svoje stalno prebivališče v državi članici, dogovorile, da mora biti za spore, ki so ali ki bodo mogoče nastali v zvezi z določenim pravnim razmerjem, pristojno določeno sodišče ali sodišča določene države članice, je pristojno to sodišče oz. so pristojna sodišča te države članice. Ta pristojnost je izključna, razen če se stranke niso dogovorile drugače. Dogovor o pristojnosti mora biti sklenjen:

- (a) v pisni obliki ali potrjen v pisni obliki; ali
- (b) v obliki, ki je v skladu s prakso, ki je ustaljena med strankama; ali
- (c) v mednarodni trgovini v skladu z mednarodnimi trgovskimi običaji, ki so znani strankam ali bi jim morali biti znani in ki so splošno priznani v mednarodni trgovini in redno upoštevani s strani strank pogodb istega tipa v okviru zadevne panoge.

[...]“

Dejansko stanje in vprašanja za predhodno odločanje

- 10 Maja 2004 je Commerzbank (prej Dresdner Bank AG), nemška poslovna banka, ki je dejavna tudi v sektorju transakcij, imenovanih „strukturirano financiranje“, na trgu objavila program izdaje kreditnih zapisov (v nadaljevanju: kreditni zapisi), imenovan „Credit Linked Note Programme“ (v nadaljevanju: program izdaje). Družba Commerzbank je v okviru tega programa izdaje lahko objavila izdaje kreditnih zapisov do skupne višine največ 4 milijarde EUR.
- 11 Ureditev programa izdaje ter ekonomski in pravni pogoji kreditnih zapisov so bili opredeljeni v prospektu o izdaji (v nadaljevanju: prospekt). V obravnavanem primeru je ta prospekt predhodno odobrila Irish Stock Exchange (borza v Dublinu, Irska), zainteresirane stranke pa mu poleg tega nikoli niso ugovarjale. Navedeni prospekt je javnosti ostal na voljo na spletni strani borze v Dublinu.
- 12 Prospekt je v točki 16 z naslovom „Terms and conditions of the Notes“ (pogoji vrednostnih papirjev) vseboval klavzulo o pristojnosti, v skladu s katero imajo angleška sodišča izključno pristojnost za odločanje o vseh sporih, ki nastanejo zaradi vrednostnih papirjev ali v povezavi z njimi.
- 13 Družba Commerzbank je septembra 2004 v okviru programa izdaje objavila izdajo kreditnih zapisov, ki so bili vezani na kreditne zapise, ki jih je pred tem izdala družba E3 (v nadaljevanju: vrednostni papirji družbe E3), in ki so se imenovali „Dresdner Total Return Notes linked to E3 SA“ (v nadaljevanju: sporni vrednosti papirji), v skupni vrednosti 2.300.000,00 EUR.
- 14 Redi, družba, ki ji je Financial Services Authority (organ za nadzor finančnih trgov, Združeno kraljestvo) dovolil opravljanje dejavnosti finančnega posredništva, je 27. oktobra 2004 na tako imenovanem „primarnem“ trgu vpisala vse sporne vrednostne papirje, ki jih je izdala družba Commerzbank.
- 15 Družba Redi je istega dne po vpisu navedenih vrednostnih papirjev del teh vrednostnih papirjev v vrednosti 1.100.000 EUR na tako imenovanem „sekundarnem“ trgu prodala družbi Profit.
- 16 Družba E3 spomladi 2006 ni izpolnila obveznosti plačila dela obresti, ki so v zvezi z vrednostnimi papirji družbe E3 zapadle 15. aprila 2006. Družba Commerzbank je nato ta kreditni dogodek priglasila in 5. julija 2006 preklicala sporne vrednostne papirje s tem, da je družbi Profit predala ustrezno število vrednostnih papirjev družbe E3.

- 17 Ta kreditni dogodek v zvezi s spornimi vrednostnimi papirji je povzročil uvedbo stečajnega postopka zoper družbo Profit, ki je družba italijanskega prava in ki je pri Tribunale di Milano (sodišče v Milanu, Italija) vložila tožbo proti družbam Commerzbank, Profit Holding, Redi in E3 ter proti S. Ossiju in E. Magliju, ki sta bila član upravnega odbora in generalni direktor družbe Profit, ter E. Fioreju, družbeniku družbe E3, s katero je v bistvu skušala doseči:
- razglasitev ničnosti – zaradi pogodbenega neravnovesja in neustreznosti ali neobstoja kavze – pogodb, na podlagi katerih je kupila sporne vrednostne papirje, ki jih je izdala družba Commerzbank in jih je prodala družba Redi, in posledično, vračilo neupravičeno plačanih zneskov, in sicer vračilo denarnega zneska, plačanega za ta nakup;
 - ugotovitev odgovornosti matične družbe Profit Holding, ki je prav tako družba italijanskega prava, na podlagi člena 2497 Codice civile (civilni zakonik), ker naj bi slednja s tem, da je svojo hčerinsko družbo prepričala, naj izvede zadevne transakcije, kršila načela dobrega poslovođenja družb in podjetij, zaradi česar je dolžna povrniti škodo, ki jo je zaradi tega slabega poslovođenja domnevno utrpela družba Profit. Ta odškodninski zahtevek je vložen solidarno tudi zoper družbo Redi ter zoper S. Ossija, E. Maglija in E. Fioreja, na podlagi predpostavke, da so te osebe na različne načine sodelovale z družbo Profit Holding pri povzročitvi neupravičene škode družbi Profit.
- 18 S. Ossi in družba Commerzbank ter M. Mirone, ki ga je slednja obvestila o pravdi, so torej trdili, da italijansko sodišče ni pristojno, zlasti zato, ker so bila na podlagi klavzule o pristojnosti iz prospekta pristojna angleška sodišča. Družba Profit je torej pri Corte suprema di Cassazione (kasacijsko sodišče, Italija) vložila predlog za predhodno rešitev vprašanja sodne pristojnosti.
- 19 V teh okoliščinah je Corte suprema di Cassazione (kasacijsko sodišče) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:
- „1. Ali se lahko šteje, da obstaja povezava med različnimi primeri iz člena 6, točka 1, Uredbe št. 44/2001, če se razlikujeta predmet zahtevkov, ki se uveljavljata s tožbama, in naslov, na podlagi katerega sta bila vložena sodna zahtevka, če nista v podrednem razmerju ali logično-pravnem neskladju, vendar bi morebitna ugoditev enemu dejansko lahko vplivala na obseg interesa, ki se želi zavarovati z vložitvijo drugega predloga?
 2. Ali se lahko šteje, da je zahteva iz člena 23(1)(a) [Uredbe št. 44/2001], da mora biti dogovor o pristojnosti sodišča v pisni obliki, izpolnjena, če je tak dogovor vseboval[...] [prospekt], ki [ga] je enostransko sestavil izdajatelj obveznic, zaradi česar se uporablja dogovor o pristojnosti za spore, ki nastanejo s katerim koli poznejšim kupcem navedenih obveznic, glede njihove veljavnosti; ali pa se lahko šteje, da dogovor o pristojnosti, ki ga vsebuje listina, katere namen je ureditev izdaje obveznic, ki bodo v čezmejnem prometu, ustreza obliki, ki je v skladu z mednarodnimi trgovskimi običaji v smislu člena 23(1)(c) iste uredbe?
 3. Ali je treba izraz ‚v zadevah v zvezi s pogodbenimi razmerji‘ iz člena 5(1) navedene uredbe razumeti tako, da se nanaša samo na spore, v katerih se namerava po sodni poti uveljavljati pravno razmerje, ki izhaja iz pogodbe, vključno s spori, ki so z navedenim razmerjem tesno povezani, ali pa se lahko razširi tudi na spore, v katerih se tožeča stranka ne sklicuje na pogodbo, ampak zanika obstoj pravno veljavnega pogodbenega razmerja in želi doseči povračilo zneska, ki je bil plačan iz naslova, ki po njenih navedbah nima pravne veljave?“

Vprašanja za predhodno odločanje

- 20 Družbi Profit in Commerzbank, italijanska vlada, vlada Združenega kraljestva ter Evropska komisija so predložile stališča.

- 21 Pred preučitvijo prvega vprašanja za predhodno odločanje je treba odgovoriti na drugo in tretje vprašanje. Kakor je namreč poudaril generalni pravobranilec v točki 29 sklepnih predlogov, če bi predložitveno sodišče na podlagi odgovora na drugo vprašanje sklenilo, da se lahko zadevni dogovor o pristojnosti iz postopka v glavni stvari učinkovito uveljavlja zoper družbo Profit, bi moralo zato ugotoviti, da je Tribunale di Milano (sodišče v Milanu) nepristojno za odločanje o tožbi za razglasitev ničnosti in vračilo prodajne cene, ki bi morala biti vložena pri angleških sodiščih.

Drugo vprašanje

- 22 Predložitveno sodišče z drugim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 23(1)(a) in (c) Uredbe št. 44/2001 razlagati tako, da dogovor o pristojnosti, kakršen je ta v postopku v glavni stvari, prvič, izpolnjuje formalne zahteve iz navedenega člena 23(1)(a), kadar je naveden v prospektu o izdaji obveznic, ki ga je sestavil izdajatelj teh vrednostnih papirjev, drugič, ga je mogoče uveljavljati zoper tretjo osebo, ki je te vrednostne papirje kupila pri finančnem posredniku, in tretjič – če je odgovor na prva dva dela drugega vprašanja nikalen – je v skladu z mednarodnimi trgovskimi običaji v smislu navedenega člena 23(1)(c).
- 23 Najprej je treba opozoriti, da glede pogojev veljavnosti dogovora o pristojnosti člen 23(1) Uredbe št. 44/2001 določa predvsem formalne pogoje in le en vsebinski pogoj v zvezi s predmetom dogovora, ki se mora nanašati na določeno pravno razmerje. Besedilo te določbe torej ne pojasnjuje, ali je mogoče ta dogovor o pristojnosti prenesti s kroga pogodbenih strank na tretjo osebo, ki je pogodbeni stranka pozneje sklenjene pogodbe ter v celoti ali deloma naslednica pravic in obveznosti ene od pogodbenih strank prvotne pogodbe (glej zlasti sodbo z dne 7. februarja 2013, Refcomp, C-543/10, EU:C:2013:62, točka 25).
- 24 Vendar člen 23(1) Uredbe št. 44/2001 jasno določa, da je področje njegove uporabe omejeno na primere, v katerih so se stranke „dogovorile“ o pristojnosti sodišča. Kot je razvidno iz uvodne izjave 11 te uredbe, je soglasje volj strank tisto, kar upravičuje prednost, podeljeno na podlagi načela avtonomije volje, namreč prednost izbire sodišča, ki ni sodišče, ki bi lahko bilo pristojno na podlagi navedene uredbe (sodba z dne 7. februarja 2013, Refcomp, C-543/10, EU:C:2013:62, točka 26).
- 25 Za odgovor na prvi del drugega vprašanja je treba ugotoviti, ali dogovor o pristojnosti sodišča iz prospekta o izdaji obveznic, ki ga je enostransko sestavil izdajatelj teh vrednostnih papirjev, izpolnjuje zahteve po pisni obliki iz člena 23(1)(a) Uredbe št. 44/2001.
- 26 Sodišče je že presodilo, da je takšna zahteva v primeru dogovora o pristojnosti sodišča iz splošnih prodajnih pogojev ene od strank, natisnjenih na zadnji strani pogodbenega akta, izpolnjena le, če pogodba vsebuje izrecno sklicevanje na te splošne pogoje (sodba z dne 14. decembra 1976, Estasis Salotti di Colzani, 24/76, EU:C:1976:177, točka 10).
- 27 Poleg tega je treba v skladu z ustaljeno sodno prakso člen 23(1) Uredbe št. 44/2001 razlagati tako, da je po zgledu cilja, ki ga uresničuje člen 17, prvi odstavek, Konvencije z dne 27. septembra 1968 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah, resničnost soglasja zadevnih oseb eden od ciljev te določbe (glej zlasti sodbo z dne 7. februarja 2013, Refcomp, C-543/10, EU:C:2013:62, točka 28 in navedena sodna praksa) in da zato ta določba sodišču, pred katerim poteka postopek, nalaga dolžnost, da preuči, ali sta stranki dejansko soglašali z dogovorom o pristojnosti, kar mora biti jasno in natančno izkazano (glej med drugim sodbi z dne 9. novembra 2000, Coreck, C-387/98, EU:C:2000:606, točka 13 in navedena sodna praksa, ter z dne 7. februarja 2013, Refcomp, C-543/10, EU:C:2013:62, točka 27).

- 28 V postopku v glavni stvari je dogovor o pristojnosti angleških sodišč vnesen v prospekt, dokument, ki ga je sestavil izdajatelj vrednostnega papirja. Iz predložitvene odločbe ni dokončno razvidno, ali je bil ta dogovor prevzet ali pa je bilo nanj izrecno napoteno v pogodbenih dokumentih, podpisanih ob izdaji vrednostnih papirjev na primarnem trgu.
- 29 Na ta prvi del drugega vprašanja je treba torej odgovoriti, da je zahteva po pisni obliki iz člena 23(1)(a) Uredbe št. 44/2001 v primeru vključitve dogovora o pristojnosti v prospekt o izdaji obveznic izpolnjena le, če je v pogodbi, ki so jo stranke podpisale ob izdaji vrednostnih papirjev na primarnem trgu, navedeno soglasje k temu dogovoru ali če ta pogodba vsebuje izrecno sklicevanje na ta prospekt, kar pa bo moralo preveriti predložitveno sodišče.
- 30 Če bi bil odgovor pritrdilen, bo moralo to sodišče ugotoviti tudi, ali je v pogodbi, ki sta jo podpisali družbi Redi in Profit ob prodaji vrednostnih papirjev na sekundarnem trgu, prav tako navedeno soglasje k navedenemu dogovoru oziroma ali ta vsebuje takšno sklicevanje. Če je to tako, bo treba šteti, da ta dogovor učinkuje zoper družbo Profit.
- 31 Drugi del drugega vprašanja pa se zastavlja le v nasprotnem primeru, in sicer če se dogovor o pristojnosti, ki je bil veljavno sklenjen v okviru pogodbe, sklenjene med izdajateljem vrednostnega papirja in vpisnikom tega papirja, lahko uporabi zoper tretjo osebo, ki je navedeni vrednostni papir kupila pri navedenem vpisniku, ne da bi izrecno soglašala z navedenim dogovorom, in ki je zoper navedenega izdajatelja vložila tožbo zaradi ugotovitve odgovornosti.
- 32 Sodišče je v točki 33 sodbe z dne 7. februarja 2013, Refcomp (C-543/10, EU:C:2013:62), v okviru tožbe zaradi ugotovitve odgovornosti, ki jo je vložil končni kupec blaga proti proizvajalcu, ugotovilo, da če med njima ni pogodbenega razmerja, ni mogoče šteti, da sta se v smislu člena 23(1) Uredbe št. 44/2001 „dogovorila“ o pristojnosti sodišča, ki je pristojno za prvotno pogodbo, sklenjeno med proizvajalcem in prvim kupcem.
- 33 Sodišče pa je pri odločanju v zvezi s področjem pogodb o pomorskem prevozu presodilo, da dogovor o pristojnosti iz konosamenta učinkuje proti tretji osebi v tej pogodbi, če je bil ta dogovor priznan kot veljaven med naročnikom in prevoznikom ter če je na podlagi upoštevne nacionalne prave tretja oseba, ki je konosament pridobila, naslednica pravic in obveznosti naročnika. Na podlagi tega razmerja substitucije med naročnikom in prevoznikom slednjega zaradi pridobitve konosamenta zavezuje navedeni dogovor o pristojnosti. Če v skladu z nacionalnim pravom obstaja takšno razmerje, ni potrebno, da sodišče, ki mu je bil predložen spor o glavni stvari, preveri, ali je ta tretja oseba z navedenim dogovorom soglašala. Sodišče je v zvezi s tem namreč poudarilo zelo posebno naravo konosamenta, ki je listina mednarodne trgovine, namenjena urejanju razmerja med najmanj tremi osebami. Konosament tako predstavlja prenosljiv vrednostni papir, ki lastniku omogoča, da blago, medtem ko potuje, proda kupcu, ki postane imetnik vseh pravic in obveznosti naročnika v razmerju do prevoznika (glej v tem smislu sodbo z dne 19. junija 1984, Russ, 71/83, EU:C:1984:217, točka 24; z dne 16. marca 1999, Castelletti, C-159/97, EU:C:1999:142, točka 41; z dne 9. novembra 2000, Coreck, C-387/98, EU:C:2000:606, točke od 23 do 27, ter z dne 7. februarja 2013, Refcomp, C-543/10, EU:C:2013:62, točke od 34 do 36).
- 34 Sodišče je ob tem v zvezi z vpisom delnic neke družbe tudi štelo, da subjekt s tem, da postane delničar, soglaš s tem, da zanj veljajo vse določbe iz statuta družbe, vključno z dogovorom o pristojnosti sodišča iz teh statuta, in ga ta dogovor zavezuje, če so ti statuti na kraju, do katerega bi delničar lahko dostopal, kot je sedež družbe, ali pa so del javnega registra (glej v tem smislu sodbo z dne 10. marca 1992, Powell Duffryn, C-214/89, EU:C:1992:115, točki 19 in 28).
- 35 V postopku v glavni stvari se zastavlja vprašanje, ali se družba Commerzbank, izdajateljica spornih vrednostnih papirjev, zoper družbo Profit, ki je zadnja vpisnica teh vrednostnih papirjev, ki jih je kupila na podlagi pogodbe, sklenjene z družbo Redi, lahko sklicuje na dogovor o pristojnosti iz prospekta.

- 36 V skladu s sodno prakso, navedeno v točkah 33 in 34 te sodbe, je treba na to vprašanje odgovoriti pritrdilno, če se ugotovi, kar mora preveriti predložitveno sodišče, najprej, da ta dogovor velja v razmerju med družbo Commerzbank in družbo Redi, prvo vpisnico teh vrednostnih papirjev, nato, da je družba Profit z vpisom navedenih vrednostnih papirjev na sekundarnem trgu pri družbi Redi od slednje nasledila pravice in obveznosti, povezane s temi vrednostnimi papirji, v skladu z veljavnim nacionalnim pravom in, nazadnje, da je imela družba Profit možnost, da se seznani s prospektom, ki je vseboval navedeni dogovor, kar pomeni, da je bil lahko dostopen.
- 37 Zato je treba na drugi del drugega zastavljenega vprašanja odgovoriti, da je treba člen 23 Uredbe št. 44/2001 razlagati tako, da dogovor o pristojnosti iz prospekta o izdaji obveznic, ki ga je sestavil izdajatelj zadevnih vrednostnih papirjev, lahko učinkuje zoper tretjo osebo, ki je te vrednostne papirje kupila pri finančnem posredniku, če se ugotovi, kar pa mora preveriti predložitveno sodišče, prvič, da ta dogovor velja v razmerju med tem izdajateljem in tem finančnim posrednikom, drugič, da je navedena tretja oseba z vpisom zadevnih vrednostnih papirjev na sekundarnem trgu od navedenega posrednika nasledila pravice in obveznosti, povezane s temi vrednostnimi papirji, v skladu z veljavnim nacionalnim pravom in, nazadnje, da je imela zadevna tretja oseba možnost, da se seznani s prospektom, ki je vseboval navedeni dogovor.
- 38 Predložitveno sodišče s tretjim delom drugega vprašanja Sodišče sprašuje – v primeru nikalnega odgovora na prva dva dela tega vprašanja – glede morebitnega obstoja mednarodnih trgovskih običajev, ki jih stranke poznajo.
- 39 Iz sodne prakse je razvidno, da je resničnost soglasja zadevnih oseb vedno eden od ciljev člena 23(1)(c) Uredbe št. 44/2001, utemeljen s skrbjo za preprečitev, da dogovori o pristojnosti, ki jih v pogodbo vključi ena sama stranka, ne bi ostali neopaženi (glej v tem smislu sodbi z dne 20. februarja 1997, MSG, C-106/95, EU:C:1997:70, točka 17, in z dne 16. marca 1999, Castelletti, C-159/97, EU:C:1999:142, točka 19).
- 40 Sodišče je dodalo, da se lahko na podlagi navedenega člena 23(1)(c) domneva, da je ugotovljen obstoj tega soglasja, če v zvezi s tem obstajajo trgovski običaji v zadevni panogi mednarodne trgovine, običaji, ki jih te iste stranke poznajo ali bi jih morale poznati (glej v tem smislu sodbi z dne 20. februarja 1997, MSG, C-106/95, EU:C:1997:70, točka 19, in z dne 16. marca 1999, Castelletti, C-159/97, EU:C:1999:142, točki 20 in 21).
- 41 Sodišče je v zvezi s tem navedlo, da mora nacionalno sodišče presoditi, ali zadevna pogodba spada v okvir mednarodne trgovine, ter preveriti obstoj običajev v mednarodni tržni panogi, v kateri so dejavne zadevne stranke, in tudi dejansko ali domnevno poznavanje teh običajev s strani teh strank. Sodišče pa mu mora navesti objektivne elemente, ki so potrebni za takšno presojo (glej v tem smislu sodbi z dne 20. februarja 1997, MSG, C-106/95, EU:C:1997:70, točka 21, in z dne 16. marca 1999, Castelletti, C-159/97, EU:C:1999:142, točka 23).
- 42 Glede prve točke ni sporno, da pogodba iz postopka v glavni stvari spada na področje mednarodne trgovine.
- 43 V zvezi z drugo točko je Sodišče že pojasnilo, da se obstoj običaja ne sme ugotavljati glede na zakon ene od držav pogodbenic in ga je treba ugotoviti ne ob upoštevanju mednarodne trgovine na splošno, temveč v trgovski panogi, v kateri pogodbene stranke izvajajo svojo dejavnost (sodbi z dne 20. februarja 1997, MSG, C-106/95, EU:C:1997:70, točka 23, in z dne 16. marca 1999, Castelletti, C-159/97, EU:C:1999:142, točka 25).
- 44 Sodišče je še dodalo, da v okviru zadevne panoge obstaja običaj, zlasti kadar gospodarski subjekti te panoge pri sklenitvi določene vrste pogodbe na splošno in redno upoštevajo določeno ravnanje (sodbi z dne 20. februarja 1997, MSG, C-106/95, EU:C:1997:70, točka 23, in z dne 16. marca 1999, Castelletti, C-159/97, EU:C:1999:142, točka 26).

- 45 Sodišče je na podlagi tega ugotovilo, da ni nujno, da je v izbranih državah ugotovljeno takšno ravnanje, in zlasti ne v vseh državah pogodbenicah. To, da določeno ravnanje na splošno in redno upoštevajo gospodarski subjekti držav, ki imajo v zadevni panogi mednarodne trgovine prevladujoč položaj, lahko pomeni indic, ki olajša dokaz obstoja običaja. Odločilno merilo pa ostaja to, ali zadevno ravnanje na splošno in redno upoštevajo gospodarski subjekti v panogi mednarodne trgovine, v kateri so dejavne pogodbene stranke (sodba z dne 16. marca 1999, Castelletti, C-159/97, EU:C:1999:142, točka 27).
- 46 V zvezi s tem je Sodišče pojasnilo tudi, da ker člen 23 Uredbe št. 44/2001 ne vsebuje nobenega podatka v zvezi z načini oglaševanja, je treba šteti, da za ugotovitev obstoja običaja ni mogoče zahtevati morebitnega oglaševanja, ki bi ga izvajali društva ali specializirani organizmi, v zvezi s prednatisnjenimi obrazci, na katerih je naveden dogovor o pristojnosti, čeprav olajša dokaz splošne in redne uporabe (sodba z dne 16. marca 1999, Castelletti, C-159/97, EU:C:1999:142, točka 28).
- 47 Poleg tega ravnanje, ki bi združevalo sestavne dele običaja, ne izgubi lastnosti običaja zato, ker je predmet tožbe pred sodišči, ne glede na obseg te tožbe, dokler se to ravnanje še naprej splošno in redno upošteva v sektorju zadevne dejavnosti za zadevni tip pogodb (glej v tem smislu sodbo z dne 16. marca 1999, Castelletti, C-159/97, EU:C:1999:142, točka 29).
- 48 Nazadnje, kar zadeva dejansko ali domnevano poznavanje običajev s strani strank, iz sodne prakse izhaja, da se to lahko med drugim ugotovi z dokazovanjem, da so stranke pred tem navezale poslovne odnose med seboj ali z drugimi strankami, ki delujejo v zadevnem sektorju, ali da je v tem sektorju določeno ravnanje dovolj znano, ker se na splošno in redno upošteva pri sklenitvi določene vrste pogodb, da se lahko šteje za ustaljeno prakso (sodbi z dne 20. februarja 1997, MSG, C-106/95, EU:C:1997:70, točka 24 in z dne 16. marca 1999, Castelletti, C-159/97, EU:C:1999:142, točka 43).
- 49 Med elementi, ki jih je treba upoštevati za ugotovitev v postopku v glavni stvari, ali vključitev dogovora o pristojnosti v prospekt v sektorju, v katerem so dejavne stranke, pomeni običaj, ki ga te poznajo ali bi ga morale poznati, bo moralo predložitveno sodišče upoštevati zlasti okoliščino, da je navedeni prospekt predhodno odobrila borza v Dublinu in je bil na voljo javnosti na njeni spletni strani, čemur, se zdi, družba Profit na stopnji vsebinskega odločanja ni nasprotovala. Predložitveno sodišče bo moralo poleg tega upoštevati to, da ni sporno, da je družba Profit podjetje, dejavno na področju finančnih naložb, in morebitna poslovna razmerja, ki jih je v preteklosti sklenila z drugimi strankami postopka v glavni stvari. Nacionalno sodišče bo poleg tega moralo preveriti, ali izdajo obveznic na trgu v tem sektorju dejavnosti splošno in redno spremlja prospekt, ki vsebuje dogovor o pristojnosti, in ali je takšna praksa dovolj znana, da bi jo lahko šteli za „ustaljeno“.
- 50 Zato je treba na ta tretji del drugega vprašanja odgovoriti, da je vključitev dogovora o pristojnosti v prospekt o izdaji obveznic mogoče razumeti kot obliko, ki jo dovoljujejo mednarodni trgovski običaji v smislu člena 23(1)(c) Uredbe št. 44/2001, na podlagi česar je mogoče domnevati, da je oseba, zoper katero se dogovor uveljavlja, z njim soglašala, zlasti če se ugotovi – kar mora preveriti nacionalno sodišče – prvič, da tako ravnanje na splošno in redno upoštevajo subjekti v zadevni panogi pri sklenitvi take vrste pogodb in, drugič, bodisi da so stranke imele pred tem poslovne odnose med seboj ali z drugimi strankami, ki delujejo v zadevnem sektorju, bodisi da je zadevno ravnanje dovolj znano, da se lahko šteje za ustaljeno prakso.
- 51 Glede na navedeno je treba na drugo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 23 Uredbe št. 44/2001 razlagati tako, da:
- je zahteva po pisni obliki iz člena 23(1)(a) Uredbe št. 44/2001 v primeru vključitve dogovora o pristojnosti v prospekt o izdaji obveznic izpolnjena le, če je v pogodbi, ki so jo stranke podpisale ob izdaji vrednostnih papirjev na primarnem trgu, navedeno soglasje k temu dogovoru ali če ta pogodba vsebuje izrecno sklicevanje na ta prospekt;

- dogovor o pristojnosti iz prospekta o izdaji obveznic, ki ga je sestavil izdajatelj navedenih vrednostnih papirjev, lahko učinkuje zoper tretjo osebo, ki je te vrednostne papirje kupila pri finančnem posredniku, če se ugotovi, kar pa mora preveriti predložitveno sodišče, najprej, da ta dogovor velja v razmerju med izdajateljem in tem finančnim posrednikom, nato, da je navedena tretja oseba z vpisom zadevnih vrednostnih papirjev na sekundarnem trgu od navedenega posrednika nasledila pravice in obveznosti, povezane s temi vrednostnimi papirji, v skladu z veljavnim nacionalnim pravom in, nazadnje, da je imela zadevna tretja oseba možnost, da se seznani s prospektom, ki je vseboval navedeni dogovor;
- je vključitev dogovora o pristojnosti v prospekt o izdaji obveznic mogoče razumeti kot obliko, ki jo dovoljujejo mednarodni trgovski običaji v smislu člena 23(1)(c) Uredbe št. 44/2001, na podlagi česar je mogoče domnevati, da je oseba, zoper katero se dogovor uveljavlja, s tem dogovorom soglašala, zlasti če se ugotovi – kar mora preveriti nacionalno sodišče – prvič, da tako ravnanje na splošno in redno upoštevajo subjekti v zadevni panogi pri sklenitvi take vrste pogodb in, drugič, bodisi da so stranke imele pred tem poslovne odnose med seboj ali z drugimi strankami, ki delujejo v zadevnem sektorju, bodisi da je zadevno ravnanje dovolj znano, da se lahko šteje za ustaljeno prakso.

Tretje vprašanje

- 52 Predložitveno sodišče s tretjim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 5, točka 1(a), Uredbe št. 44/2001 razlagati tako, da je treba za tožbo za razglasitev ničnosti pogodbe in vračilo zneskov, plačanih na podlagi ničnega akta, šteti, da spada v „zadeve v zvezi s pogodbenimi razmerji“ v smislu te določbe.
- 53 Za odgovor na to vprašanje je treba najprej opozoriti, da pojma „zadeve v zvezi s pogodbenimi razmerji“ v smislu te določbe ni mogoče razumeti tako, da vsebuje napotitev na kvalifikacijo, ki jo ima pravno razmerje, obravnavano pred nacionalnim sodiščem, v skladu z upoštevnim nacionalnim pravom. Da se zagotovi enotna uporaba tega pojma v vseh državah članicah, ga je treba razlagati avtonomno glede na sistematiko in cilje Uredbe št. 44/2001 (sodbe z dne 17. junija 1992, Handte, C-26/91, EU:C:1992:268, točka 10; z dne 14. marca 2013, Česká spořitelna, C-419/11, EU:C:2013:165, točka 45, in z dne 28. januarja 2015, Kolassa, C-375/13, EU:C:2015:37, točka 37).
- 54 Iz sodne prakse, ki izhaja iz sodbe z dne 4. marca 1982, Effer (38/81, EU:C:1982:79), izhaja, da pristojnost nacionalnega sodišča za odločitev o vprašanjih, povezanih s pogodbo, vključuje pristojnost za presojo obstoja sestavnih delov same pogodbe, saj je taka presoja nujna, da lahko nacionalno sodišče, ki odloča o sporu, preveri svojo pristojnost v skladu z Uredbo št. 44/2001. Če ne bi bilo tako, bi se lahko določbam člena 5 Uredbe št. 44/2001 odvzel pravni učinek, saj bi bilo za izognitev uporabe pravila iz teh določb dovolj, da bi ena stranka trdila, da pogodba ne obstaja. Nasprotno pa spoštovanje ciljev in duha Uredbe št. 44/2001 zahteva tako razlago navedenih določb, da lahko sodišče, ki odloča o sporu glede pogodbe, tudi po uradni dolžnosti preveri, ali so izpolnjeni bistveni pogoji za njegovo pristojnost, glede na prepričljive in upoštevne dokaze, ki jih je predložila zadevna stranka in ki dokazujejo obstoj ali neobstoj pogodbe.
- 55 Poleg tega, kar zadeva povezavo med ničnostno tožbo in povračilom neupravičeno plačanega zneska, zadostuje ugotoviti, kot je generalni pravobranilec poudaril v točki 80 sklepnih predlogov, da če ne bi bilo pogodbenega razmerja, ki sta ga stranki svobodno sklenili, obveznost ne bi bila izpolnjena in ne bi bilo pravice do vračila. Ta vzročna zveza med pravico do vračila in pogodbenim razmerjem je dovolj, da tožba za vračilo spada na področje zadev v zvezi s pogodbenimi razmerji.

- 56 V postopku v glavni stvari – čeprav ni dvoma, da družbi Profit in Redi povezuje pogodba – bo moralo predložitveno sodišče preveriti, kot je navedeno v točki 36 te sodbe, ali je družba Profit od družbe Redi nasledila pravice in obveznosti, povezane s spornimi vrednostnimi papirji, na podlagi nacionalnega prava, tako da bi med družbama Profit in Commerzbank obstajalo pogodbeno razmerje.
- 57 Iz točk 54 in 55 te sodbe je razvidno, da se v zadevi, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, družba Profit v svojih razmerjih z družbo Redi in – s pridržkom preučitev, ki jih mora opraviti predložitveno sodišče, kot je bilo navedeno v prejšnji točki te sodbe – v svojih razmerjih z družbo Commerzbank lahko sklicuje na pristojnost sodišča v kraju izpolnitve pogodbe na podlagi člena 5(1) Uredbe št. 44/2001, tudi če med strankami obstaja spor glede sklenitve pogodbe, ki je podlaga za tožbo.
- 58 Glede na navedeno je treba na tretje zastavljeno vprašanje odgovoriti, da je treba člen 5, točka 1(a), Uredbe št. 44/2001 razlagati tako, da tožba za razglasitev ničnosti pogodbe in vračilo neupravičeno plačanih zneskov na podlagi navedene pogodbe spada v okvir pojma „zadeve v zvezi s pogodbenimi razmerji“ v smislu te določbe.

Prvo vprašanje

- 59 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 6, točka 1, Uredbe št. 44/2001 razlagati tako, da v primeru dveh tožb, ki sta vloženi zoper več toženih strank, katerih predmet in podlaga sta različna in ki nista v podrednem razmerju ali neskladju, za obstoj tveganja nezdružljivosti sodnih odločb v smislu te določbe zadostuje, da bi lahko morebitna ugoditev eni vplivala na obseg pravice, ki se želi zavarovati z vložitvijo druge.
- 60 Najprej je treba opozoriti, da člen 6, točka 1, Uredbe št. 44/2001 določa, da je mogoče zaradi izognitve tveganju nezdružljivosti sodnih odločb, ki bi lahko bile posledica ločenih postopkov, eno od več toženih oseb tožiti tudi pred sodiščem kraja, v katerem ima ena od njih stalno prebivališče, če so tožbeni zahtevki med seboj tako tesno povezani, da jih je smotrno obravnavati in o njih odločati skupaj.
- 61 Cilj pravila o pristojnosti iz člena 6, točka 1, Uredbe št. 44/2001 je, prvič, kot je navedeno v uvodnih izjavah 12 in 15 te uredbe, olajšati učinkovito izvajanje sodne oblasti, čim bolj zmanjšati možnost sočasnih postopkov in zagotoviti, da v dveh državah članicah niso izdane nezdružljive sodne odločbe, ki bi bile posledica ločenih postopkov (glej med drugim sodbi z dne 1. decembra 2011, Painer, C-145/10, EU:C:2011:798, točka 77, in z dne 12. julija 2012, Solvay, C-616/10, EU:C:2012:445, točka 19).
- 62 Poleg tega je treba to pravilo o posebni pristojnosti razlagati glede na uvodno izjavo 11 Uredbe št. 44/2001, v skladu s katero morajo biti pravila o pristojnosti čim bolj predvidljiva in morajo temeljiti na načelu, da se pristojnost praviloma določa po stalnem prebivališču tožene stranke, pri čemer mora taka pristojnost vedno obstajati, razen v nekaterih točno opredeljenih primerih, v katerih je zaradi predmeta pravde ali avtonomije strank upravičena druga navezna okoliščina (glej med drugim sodbi z dne 11. oktobra 2007, Freeport, C-98/06, EU:C:2007:595, točka 36, in z dne 12. julija 2012, Solvay, C-616/10, EU:C:2012:445, točka 20).
- 63 Ker to pravilo o posebni pristojnosti odstopa od načela, da se pristojnost praviloma določa po stalnem prebivališču tožene stranke, ki je določeno v členu 2 Uredbe št. 44/2001, ga je treba razlagati ozko, kar ne dopušča razlage zunaj primerov, ki so izrecno navedeni v tej uredbi (glej med drugim sodbi z dne 1. decembra 2011, Painer, C-145/10, EU:C:2011:798, točka 74 in navedena sodna praksa, in z dne 12. julija 2012, Solvay, C-616/10, EU:C:2012:445, točka 21).
- 64 Poleg tega je Sodišče štel, da je nacionalno sodišče pristojno, da presoja obstoj medsebojne zveze med različnimi zahtevki, vloženimi pri nacionalnem sodišču, oziroma tveganja nezdružljivosti sodnih odločb, ki bi lahko bile posledica ločenih postopkov, in pri tem upošteva vse potrebne elemente iz spisa (glej

med drugim sodbe z dne 11. oktobra 2007, Freeport, C-98/06, EU:C:2007:595, točka 41; z dne 1. decembra 2011, Painer, C-145/10, EU:C:2011:798, točka 83, in z dne 12. julija 2012, Solvay, C-616/10, EU:C:2012:445, točka 23).

- 65 Vendar je Sodišče v zvezi s tem navedlo, da za to, da se za sodne odločbe šteje, da zanje obstaja tveganje nezdružljivosti v smislu člena 6, točka 1, Uredbe št. 44/2001, ne zadostuje, da obstaja razhajanje med rešitvami spora, ampak mora do tega razhajanja priti v okviru enakega dejanskega in pravnega stanja (glej med drugim sodbe z dne 13. julija 2006, Roche Nederland in drugi, C-539/03, EU:C:2006:458, točka 26; z dne 11. oktobra 2007, Freeport, C-98/06, EU:C:2007:595, točka 40; z dne 1. decembra 2011, Painer, C-145/10, EU:C:2011:798, točka 79, in z dne 12. julija 2012, Solvay, C-616/10, EU:C:2012:445, točka 24).
- 66 Za presojo – v položaju, kot je ta v postopku v glavni stvari – obstoja medsebojne zveze med različnimi tožbami, ki so bile vložene pri nacionalnem sodišču, in torej tveganja, da bi v primeru obravnave teh tožb v ločenih postopkih prišlo do nezdružljivih sodnih odločb, mora navedeno sodišče zlasti upoštevati – kot je to v točkah od 95 do 100 sklepnih predlogov poudaril generalni pravobranilec – dejansko in pravno razliko med postopkom za ugotovitev odgovornosti, ki izhaja iz slabega upravljanja, in postopkom za ugotovitev ničnosti ene od pogodb in vračilo neupravičeno izplačanega zneska, katerih izida sta neodvisna. Zgolj okoliščina, da bi rezultat enega od postopkov lahko vplival na rezultat drugega, zlasti morebiten vpliv zneska, ki ga je treba vrniti v okviru tožbe za ugotovitev ničnosti in vračilo neupravičeno plačanega zneska, na oceno morebitne škode v okviru tožbe za ugotovitev odgovornosti, ne zadostuje za to, da bi lahko sodbi, ki ju je treba izdati v okviru teh dveh postopkov, opredelili kot „nezdružljivi“ v smislu člena 6, točka 1, Uredbe št. 44/2001.
- 67 Glede na zgornje ugotovitve je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 6, točka 1, Uredbe št. 44/2001 razlagati tako, da v primeru dveh tožb, ki sta vloženi proti več toženim strankam, katerih predmet in podlaga sta različna in ki nista v podrednem razmerju ali neskladju, to, da bi lahko morebitna ugoditev eni vplivala na obseg pravice, ki se želi zavarovati z vložitvijo druge, ne zadostuje, da bi obstajalo tveganje nezdružljivosti sodnih odločb v smislu te določbe.

Stroški

- 68 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (prvi senat) razsodilo:

1. Člen 23 Uredbe Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah je treba razlagati tako, da:

- je zahteva po pisni obliki iz člena 23(1)(a) Uredbe št. 44/2001 v primeru vključitve dogovora o pristojnosti v prospekt o izdaji obveznic izpolnjena le, če je v pogodbi, ki so jo stranke podpisale ob izdaji vrednostnih papirjev na primarnem trgu, navedeno soglasje k temu dogovoru ali če ta pogodba vsebuje izrecno sklicevanje na ta prospekt;
- dogovor o pristojnosti iz prospekta o izdaji obveznic, ki ga je sestavil izdajatelj navedenih vrednostnih papirjev, lahko učinkuje zoper tretjo osebo, ki je te vrednostne papirje kupila pri finančnem posredniku, če se ugotovi, kar pa mora preveriti predložitveno sodišče, najprej, da ta dogovor velja v razmerju med izdajateljem in tem finančnim posrednikom, nato, da je navedena tretja oseba z vpisom zadevnih vrednostnih papirjev na sekundarnem trgu od navedenega posrednika nasledila pravice in obveznosti, povezane

s temi vrednostnimi papirji, v skladu z veljavnim nacionalnim pravom in, nazadnje, da je imela zadevna tretja oseba možnost, da se seznani s prospektom, ki je vseboval navedeni dogovor;

- je vključitev dogovora o pristojnosti v prospekt o izdaji obveznic mogoče razumeti kot obliko, ki jo dovoljujejo mednarodni trgovski običaji v smislu člena 23(1)(c) Uredbe št. 44/2001, na podlagi česar je mogoče domnevati, da je oseba, zoper katero se dogovor uveljavlja, s tem dogovorom soglašala, zlasti če se ugotovi – kar mora preveriti nacionalno sodišče – prvič, da tako ravnanje na splošno in redno upoštevajo subjekti v zadevni panogi pri sklenitvi take vrste pogodb in, drugič, bodisi da so stranke imele pred tem poslovne odnose med seboj ali z drugimi strankami, ki delujejo v zadevnem sektorju, bodisi da je zadevno ravnanje dovolj znano, da se lahko šteje za ustaljeno prakso.
2. Člen 5, točka 1(a), Uredbe št. 44/2001 je treba razlagati tako, da tožba za razglasitev ničnosti pogodbe in vračilo neupravičeno plačanih zneskov na podlagi navedene pogodbe spada v okvir pojma „zadeve v zvezi s pogodbenimi razmerji“ v smislu te določbe.
3. Člen 6, točka 1, Uredbe št. 44/2001 je treba razlagati tako, da v primeru dveh tožb, ki sta vloženi proti več toženim strankam, katerih predmet in podlaga sta različna in ki nista v podrednem razmerju ali neskladju, to, da bi lahko morebitna ugoditev eni vplivala na obseg pravice, ki se želi zavarovati z vložitvijo druge, ne zadostuje, da bi obstajalo tveganje nezdržljivosti sodnih odločb v smislu te določbe.

Podpisi